

Skien kommune takker for muligheten til å komme med innspill om nasjonal oppfølging av naturavtalen som ble inngått i Montreal i desember 2022.

Det er bra at en bindene avtale som sikrer vern og restaurering av natur er på plass. Naturkrisen er blant de største utfordringene vi står ovenfor – helt på linje med klimakrisen. Avtalen kommer i en tid hvor presset på areal er stort. For å møte og bøte med naturkrisen må vi stille strengere krav til arealbruk. IPBES rapporten fra 2019 slår fast at 25 % av arter er truet samtidig som 75 % av alt areal er endret. Som en direkte konsekvens av dette slår rapporten fast at vi har 50 % mindre grønne planter enn vi kunne hatt. 50 % færre planter betyr i verste fall at potensiale for fotosyntese og karbonbinding er redusert til halvparten. Økte temperaturer vil endre artssammensetning, og variasjon i tilgang på vann vil være forskjellen på eksistens eller utryddelse for en rekke arter. Dette viser hvordan naturkrisa henger sammen med klimakrisa og hvordan den ene forsterker den andre. Vi trenger den naturen vi har, både for å ivareta naturmangfoldet og velfungerende økosystem, men også for å sikre de naturbaserte løsningene i et klimatilpassningsperspektiv.

Løsningen er like enkel som den er komplisert. Ødeleggelse av urørt natur må reduseres og opphøre, vi må unngå naturskadelige subsidier og i lovverket som skal sikre dette må *bør* bli til *skal*. Vi må sikre viktige naturtyper gjennom vern, og vernet må være forutsigbart. Restaurering av natur blir et viktig virkemiddel fremover, men det må ikke brukes som et argument for å bygge ned urørte areal. Restaurering av natur vil aldri kunne bli et «netto-0-regnskap» hvor man kan kompensere for et arealinngrep ved å verne eller restaurere et annet. Vern og restaurering er bra, men må brukes aktivt – og ikke som en kompensasjon for andre arealinngrep. Fremover blir det viktig at kommunene øker ressursene de trenger for å ivareta areal og naturmangfold. Personer med kunnskap på feltet må inkluderes i planleggingen tidlig, og klima- og miljøvurderinger må ligge til grunn for all planlegging. Vi må tørre å begi oss ut i de vanskelige diskusjonene og erkjenne at vi ikke kan tilby arealer til alt. Noen formål er mindre verdt enn andre. Målet om 30% vern er ambisiøst og bra, men hvis det skal ha sin fulle verdi blir fire ting sentralt:

1. Vernet må være på steder hvor arealinngrep og trusler for naturmangfold er reelt. Vi må ikke havne i en situasjon hvor vi velger den «enkle» vegen og verner områder som trolig ikke er utsatt for press. Områder hvor konfliktene er store og det virkelig koster å verne, er ofte de viktigste. 30 %-målet må holdes av til de områdene med skjedene, sårbare og trua arter og naturtyper.
2. 30 % vern er bra, men det må ikke overskygge for de 70 % av natur som ikke blir vernet. Naturhensyn må tas med i all planlegging, ikke bare der hvor det skal vernes.
3. Arealregnskap må føres over alle arealinngrep, men det må ikke reduseres til et verktøy som forteller oss hvor mye areal vi har tapt. Arealregnskapet må brukes aktivt i bevaringen og forvaltningen av arealer.
4. Denne oppfølgingen vil måtte forsterkes med øremerkede midler og tydelige krav til natur- og miljøkompetanse i landets kommuner.

Kommunene trenger tydelige føringer og gode forbilder i det viktige arbeidet for å nå målene i naturavtalen. Noen må gå foran som gode eksempler, slik at andre kan følge etter. Det at andre følger etter i arbeidet med naturavtalen er det viktigste som kan gjøres akkurat nå.

Jonas Haugen
Klima- og miljørådgiver
Byutvikling
Mobil: 98007337
www.skien.kommune.no

Tlf: 35 58 10 00
skien.postmottak@skien.kommune.no
Post: Pb. 158, 3701 Skien
Besøk: H.Ibsensgt.2
Org. Nr.: 938 759 83